

# THỦ THUẬT NÂNG CAO KỸ NĂNG ĐỌC HIỂU TIẾNG ANH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM KỸ THUẬT VINH

Đinh Thị Thu  
Khoa GDĐC-NN-QPAN, Trường ĐHSPTK Vinh

**Tóm tắt:** Kỹ năng đọc hiểu đóng vai trò trung tâm trong quá trình học tập tiếng Anh của sinh viên không chuyên ngữ, đặc biệt tại các trường đại học kỹ thuật. Tuy nhiên, việc giảng dạy kỹ năng này tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh hiện còn nhiều hạn chế, từ nội dung bài học, phương pháp giảng dạy đến sự tham gia tích cực của sinh viên. Bài viết này trình bày cơ sở lý luận về dạy học kỹ năng đọc hiểu, phân tích thực trạng tại nhà trường, đồng thời đề xuất một số thủ thuật giảng dạy hiệu quả như: sử dụng kỹ thuật đọc (skimming, scanning), dạy từ vựng theo ngữ cảnh, sơ đồ tư duy, tích hợp công nghệ thông tin và hoạt động đọc mở rộng. Các đề xuất này hướng tới việc nâng cao chất lượng dạy học, góp phần cải thiện năng lực ngoại ngữ cho sinh viên trong thời kỳ hội nhập quốc tế.

**Từ khóa:** kỹ năng đọc hiểu, thủ thuật giảng dạy, tiếng Anh không chuyên, phương pháp đọc, sinh viên kỹ thuật.

## TECHNIQUES TO ENHANCE ENGLISH READING COMPREHENSION SKILLS FOR STUDENTS AT VINH UNIVERSITY OF TECHNOLOGY EDUCATION

**Abstract:** Reading comprehension plays a central role in the process of learning English for non-English major students, especially at technical universities. However, the teaching of this skill at Vinh University of Technology Education still faces several limitations, ranging from lesson content and teaching methods to students' active participation. This paper presents the theoretical foundations of teaching reading comprehension, analyzes the current situation at the university, and proposes several effective teaching techniques such as skimming and scanning, teaching vocabulary in context, using mind maps, integrating information technology, and applying extensive reading activities. These proposed methods aim to improve teaching quality and enhance students' English proficiency in the context of international integration.

**Keywords:** Reading comprehension skills, teaching techniques, English for non-majors, reading methods, technical students.

Nhận bài: 11/09/2025

Phản biện: 11/10/2025

Duyệt đăng: 16/10/2025

### I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp 4.0, tiếng Anh không chỉ là ngôn ngữ giao tiếp quốc tế mà còn là công cụ quan trọng giúp sinh viên tiếp cận tri thức, nghiên cứu khoa học và nâng cao năng lực nghề nghiệp. Đối với sinh viên các trường đại học kỹ thuật, khả năng đọc hiểu tài liệu tiếng Anh chuyên ngành là yếu tố then chốt giúp họ nắm bắt kiến thức, phát triển tư duy phân biện và thích ứng với môi trường làm việc hiện đại (Trần, 2022).

Tuy nhiên, thực tế tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh cho thấy phần lớn sinh viên không chuyên ngữ còn gặp khó khăn khi đọc hiểu văn bản tiếng Anh do hạn chế về vốn từ, chiến lược đọc và động lực học tập. Trong khi đó, một số giảng viên vẫn áp dụng phương pháp giảng dạy truyền thống, chú trọng dịch và ghi nhớ, khiến giờ học thiếu tính tương tác và hiệu quả.

Vì vậy, việc nghiên cứu và áp dụng các thủ thuật giảng dạy hiện đại nhằm nâng cao chất lượng dạy học kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh cho sinh viên là hết sức cần thiết. Bài viết phân tích cơ sở lý luận, thực trạng giảng dạy tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh, đồng thời đề xuất một số giải pháp sư phạm giúp cải thiện hiệu quả học tập và phát triển năng lực ngoại ngữ cho sinh viên trong thời kỳ hội nhập quốc tế.

### II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

#### 2.1. Khái niệm kỹ năng đọc hiểu

Theo Grabe & Stoller (2011), đọc hiểu là “quá trình tương tác phức tạp giữa người đọc, văn bản và ngữ cảnh, trong đó người đọc vận dụng kiến thức ngôn ngữ, kiến thức nền và kỹ năng nhận thức để tạo lập ý nghĩa”. Nunan (2003) cũng khẳng định rằng đọc hiểu không chỉ là quá trình giải mã ngôn ngữ, mà còn là hoạt động tư duy cao cấp, bao gồm phân tích, đánh giá và suy luận ý nghĩa từ văn bản.

Như vậy, đọc hiểu là quá trình nhận thức tích hợp, đòi hỏi người học phải huy động đồng thời kỹ năng ngôn ngữ (từ vựng, ngữ pháp), kỹ năng tư duy (phân tích, suy luận) và kiến thức nền (văn hóa, chuyên môn).

#### 2.2. Các chiến lược và thủ thuật đọc hiểu hiệu quả

Để phát triển kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh một cách toàn diện, giảng viên cần hướng dẫn sinh viên vận dụng linh hoạt nhiều chiến lược và thủ thuật đọc khác nhau tùy theo mục đích và loại văn bản. Một số chiến lược phổ biến và hiệu quả gồm:

**Skimming (đọc lướt):** Giúp người học nhanh chóng nắm được ý chính, chủ đề và cấu trúc tổng thể của văn bản. Kỹ thuật này đặc biệt hữu ích ở giai đoạn đầu của quá trình đọc, khi sinh viên cần hình dung nội dung chung trước khi tìm hiểu chi tiết.

Scanning (đọc tìm thông tin): Hướng dẫn sinh viên đọc có mục tiêu, tập trung tìm các dữ liệu cụ thể như ngày tháng, tên riêng, con số hoặc chi tiết quan trọng mà không cần hiểu toàn bộ văn bản.

Inferring (suy luận nghĩa): Giúp sinh viên đoán nghĩa của từ, cụm từ hoặc câu dựa trên ngữ cảnh, cấu trúc câu và kiến thức nền. Đây là kỹ năng tư duy bậc cao giúp người học hiểu sâu hơn ý nghĩa ngầm của văn bản.

Previewing (dự đoán nội dung): Trước khi đọc, người học quan sát tiêu đề, tranh minh họa, đoạn mở đầu hoặc câu hỏi gợi ý để dự đoán nội dung. Thủ thuật này giúp kích hoạt kiến thức nền và định hướng mục tiêu đọc.

Questioning (đặt câu hỏi): Trong và sau khi đọc, giảng viên khuyến khích sinh viên đặt câu hỏi về nội dung, nhân vật, mục đích hoặc thông điệp của văn bản để tăng khả năng tư duy phản biện và kiểm tra mức độ hiểu bài.

Việc kết hợp linh hoạt các chiến lược trên với hệ thống hoạt động đọc đa dạng – như thảo luận nhóm, tóm tắt, điền thông tin hoặc sơ đồ hóa nội dung – sẽ giúp sinh viên chủ động hơn trong quá trình tiếp nhận và xử lý thông tin. Giảng viên cần đóng vai trò hướng dẫn, tạo môi trường học tập tích cực và khuyến khích sinh viên áp dụng các chiến lược đọc vào thực tiễn học tập hàng ngày (Harmer, 2007).

### **2.3. Thực trạng dạy và học kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh**

*\* Kết quả khảo sát:*

Từ tháng 1 đến tháng 3 năm 2025, nhóm nghiên cứu đã tiến hành khảo sát 120 sinh viên thuộc các khoa không chuyên ngữ và 8 giảng viên tiếng Anh đang trực tiếp giảng dạy tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh. Mục tiêu khảo sát nhằm đánh giá nhận thức, phương pháp và hiệu quả học tập kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh của sinh viên, đồng thời tìm hiểu những khó khăn mà cả giảng viên và người học đang gặp phải.

Kết quả thu được cho thấy một số xu hướng đáng chú ý:

75% sinh viên cho rằng kỹ năng đọc hiểu là phần khó nhất trong quá trình học tiếng Anh, bởi họ gặp trở ngại trong việc hiểu ý chính và suy luận từ ngữ cảnh.

60% sinh viên cho biết họ thường tiếp cận bài đọc bằng cách dịch từng câu sang tiếng Việt, dẫn đến việc mất thời gian và không nắm được nội dung tổng thể của văn bản.

80% giảng viên thừa nhận vẫn đang sử dụng phương pháp dạy học truyền thống, chú trọng giảng giải từ vựng và cấu trúc ngữ pháp, trong khi chưa khai thác nhiều kỹ thuật giảng dạy hiện đại hay ứng dụng công nghệ vào lớp học.

Kết quả trên cho thấy việc dạy và học kỹ năng đọc hiểu tại trường vẫn còn mang tính thụ động, nặng về truyền thụ kiến thức hơn là phát triển năng lực ngôn ngữ và tư duy của người học.

*\* Một số khó khăn chính:*

Qua khảo sát và phỏng vấn, nhóm nghiên cứu xác định được bốn nhóm khó khăn chính ảnh hưởng đến chất lượng dạy – học kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh, bao gồm:

Nội dung bài đọc chưa phù hợp với chuyên ngành kỹ thuật: Nhiều giáo trình hiện hành mang tính học thuật chung, thiếu các chủ đề gần gũi với lĩnh vực học tập của sinh viên như công nghệ, điện – điện tử hay cơ khí. Điều này khiến sinh viên cảm thấy xa lạ và thiếu hứng thú với nội dung học.

Hạn chế về vốn từ vựng và chiến lược đọc: Phần lớn sinh viên chưa được hướng dẫn rõ ràng cách sử dụng các kỹ thuật đọc như skimming, scanning hay inferring. Họ thường phụ thuộc vào việc tra từ điển, dẫn đến mất tính chủ động trong quá trình đọc.

Phương pháp giảng dạy còn thiên về truyền thống: Giờ học đọc hiểu thường diễn ra dưới hình thức giảng viên đọc – dịch – giải thích, trong khi sinh viên chỉ ghi chép và trả lời câu hỏi. Cách tiếp cận này chưa phát huy tính tích cực và khả năng tư duy độc lập của người học.

Ứng dụng công nghệ thông tin còn hạn chế: Mặc dù nhà trường đã trang bị cơ sở vật chất tương đối đầy đủ, nhưng việc sử dụng công cụ hỗ trợ như Quizizz, Kahoot hay Padlet vẫn chưa được triển khai rộng rãi. Do đó, lớp học thiếu sự tương tác và chưa tạo được môi trường học tập hấp dẫn.

Từ những kết quả trên, có thể nhận thấy việc đổi mới phương pháp và áp dụng các thủ thuật giảng dạy hiện đại là hết sức cần thiết nhằm nâng cao hiệu quả dạy học kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh cho sinh viên không chuyên ngữ tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh.

### **2.4. Các thủ thuật nâng cao hiệu quả dạy kỹ năng đọc hiểu**

Để nâng cao chất lượng dạy và học kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh cho sinh viên không chuyên ngữ, đặc biệt trong bối cảnh đào tạo kỹ thuật, giảng

viên cần áp dụng linh hoạt nhiều thủ thuật dạy học khác nhau. Những thủ thuật dưới đây không chỉ giúp phát triển năng lực đọc mà còn tăng cường hứng thú, khả năng tư duy và tự học của sinh viên.

#### *Dạy từ vựng theo ngữ cảnh*

Một trong những yếu tố then chốt ảnh hưởng đến khả năng đọc hiểu là vốn từ vựng. Thay vì dạy danh sách từ mới một cách rời rạc, giảng viên nên hướng dẫn sinh viên học từ thông qua ngữ cảnh sử dụng thực tế. Cụ thể, người học có thể được rèn luyện kỹ năng suy đoán nghĩa từ ngữ cảnh, phân tích cấu tạo từ (tiền tố, hậu tố, gốc từ), hoặc liên hệ hình ảnh minh họa để hiểu nghĩa sâu hơn (Nation, 2001).

Ngoài ra, việc sử dụng từ điển trực quan, bản đồ từ vựng (word map) hay các hoạt động gắn với tình huống giao tiếp cụ thể sẽ giúp sinh viên ghi nhớ lâu hơn và sử dụng từ linh hoạt hơn trong các ngữ cảnh khác nhau.

#### *Áp dụng kỹ thuật Skimming và Scanning*

Hai kỹ thuật đọc cơ bản nhưng rất quan trọng là skimming (đọc lướt để nắm ý chính) và scanning (đọc quét để tìm thông tin cụ thể). Trong giai đoạn trước khi đọc (pre-reading), giảng viên có thể thiết kế các câu hỏi định hướng, yêu cầu sinh viên dự đoán nội dung dựa trên tiêu đề, hình ảnh hoặc từ khóa của bài.

Trong giai đoạn trong khi đọc (while-reading), nên chia bài thành các phần nhỏ với nhiệm vụ đọc cụ thể, chẳng hạn như xác định số liệu, tên người, địa điểm hoặc ý chính từng đoạn. Sau đó, ở giai đoạn sau khi đọc (post-reading), sinh viên có thể được yêu cầu tóm tắt lại nội dung, hoặc trình bày sơ đồ cấu trúc văn bản, giúp củng cố kỹ năng đọc tổng hợp và phân tích.

#### *Ứng dụng sơ đồ tư duy (Mind Map)*

Sơ đồ tư duy là công cụ hiệu quả giúp người học tổ chức và hệ thống hóa thông tin sau khi đọc (Buzan, 2010). Giảng viên có thể hướng dẫn sinh viên sử dụng mind map để tóm tắt ý chính, phân nhánh các chi tiết hỗ trợ, và liên kết các khái niệm quan trọng trong bài đọc.

Hoạt động này không chỉ giúp sinh viên rèn luyện tư duy logic, mà còn tăng khả năng ghi nhớ dài hạn, đặc biệt khi áp dụng vào các chủ đề chuyên ngành kỹ thuật có nhiều thuật ngữ và khái niệm phức tạp. Ngoài ra, có thể kết hợp mind map với các công cụ số như MindMeister, Coggle hay Canva để tăng tính trực quan và sáng tạo.

#### *Tích hợp công nghệ thông tin trong dạy đọc*

Công nghệ thông tin đóng vai trò quan trọng trong việc đổi mới phương pháp giảng dạy. Giảng viên có thể sử dụng các nền tảng học tập trực tuyến như Kahoot, Quizizz, Padlet, Edpuzzle hoặc Google Classroom để thiết kế các trò chơi kiểm tra sau đọc, bài tập tương tác, hay thảo luận nhóm trực tuyến (Miller, 2020).

Các công cụ này không chỉ tạo môi trường học tập sinh động mà còn tăng mức độ tham gia của sinh viên, giúp giảng viên theo dõi tiến độ và phản hồi kịp thời. Đặc biệt, việc ứng dụng công nghệ còn giúp người học rèn luyện kỹ năng đọc trên môi trường số (digital reading skills) — một năng lực thiết yếu trong thời đại công nghiệp 4.0.

#### *Tổ chức hoạt động đọc mở rộng (Extensive Reading)*

Đọc mở rộng là phương pháp giúp sinh viên duy trì thói quen đọc và phát triển năng lực ngôn ngữ tự nhiên. Giảng viên nên khuyến khích sinh viên lựa chọn và đọc các tài liệu tiếng Anh có nội dung phù hợp với chuyên ngành kỹ thuật như các bài viết từ Breaking News English, BBC Learning English, VOA Learning English hoặc các blog công nghệ.

Bên cạnh đó, giảng viên có thể yêu cầu sinh viên ghi nhật ký đọc (reading journal), viết phản hồi ngắn (reading reflection) hoặc chia sẻ nội dung đọc trong câu lạc bộ đọc tiếng Anh (English Reading Club). Những hoạt động này vừa tạo môi trường trao đổi học thuật, vừa hình thành tinh thần tự học và đọc suốt đời cho sinh viên.

#### **2.5. Kiến nghị**

Từ kết quả nghiên cứu, nhóm tác giả đưa ra một số kiến nghị như sau:

Đối với giảng viên: Cần đổi mới phương pháp giảng dạy, chuyển từ cách dạy truyền thống sang hướng lấy người học làm trung tâm, khuyến khích sinh viên sử dụng chiến lược đọc phù hợp với từng loại văn bản. Đồng thời, giảng viên nên tham gia các khóa tập huấn chuyên môn và chia sẻ kinh nghiệm thực tiễn trong giảng dạy kỹ năng đọc hiểu.

Đối với nhà trường: Nên đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị và tài nguyên học liệu hiện đại, bao gồm thư viện điện tử, phần mềm hỗ trợ học tiếng Anh và hệ thống học tập trực tuyến. Nhà trường cũng cần tạo điều kiện cho giảng viên nghiên cứu và ứng dụng công nghệ trong giảng dạy, đồng thời khuyến khích các hoạt động đổi mới sáng tạo sư phạm.

Đối với sinh viên: Cần phát huy tinh thần tự học, chủ động rèn luyện kỹ năng đọc hiểu thông

qua việc đọc tài liệu tiếng Anh chuyên ngành và tham gia các hoạt động học tập mở rộng như câu lạc bộ đọc sách, dự án học tập nhóm hoặc diễn đàn học thuật trực tuyến. Việc duy trì thói quen đọc thường xuyên sẽ giúp sinh viên không chỉ nâng cao năng lực ngôn ngữ mà còn phát triển kỹ năng học tập suốt đời.

Tóm lại, việc áp dụng các thủ thuật và chiến lược dạy học đọc hiểu một cách linh hoạt, sáng tạo và phù hợp với đặc điểm người học tại Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh sẽ mang lại hiệu quả thiết thực trong việc nâng cao chất lượng dạy và học tiếng Anh, góp phần đáp ứng mục tiêu đào tạo nguồn nhân lực kỹ thuật chất lượng cao trong thời kỳ hội nhập quốc tế.

### III. KẾT LUẬN

Việc nâng cao kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh cho sinh viên Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Vinh đóng vai trò then chốt trong việc nâng cao chất

lượng đào tạo và đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế trong thời đại số. Kỹ năng đọc không chỉ giúp sinh viên tiếp cận tri thức chuyên ngành, mà còn góp phần phát triển năng lực tư duy phản biện, khả năng tự học và giao tiếp học thuật – những yếu tố cần thiết cho nguồn nhân lực kỹ thuật chất lượng cao.

Kết quả nghiên cứu cho thấy sinh viên hiện vẫn gặp nhiều khó khăn trong việc nắm bắt ý chính, đoán nghĩa từ ngữ cảnh, và vận dụng chiến lược đọc hiệu quả. Do đó, việc áp dụng đồng bộ các thủ thuật giảng dạy hiện đại như skimming, scanning, sử dụng sơ đồ tư duy, tích hợp công nghệ thông tin và tổ chức hoạt động đọc mở rộng sẽ giúp quá trình dạy và học kỹ năng đọc hiểu trở nên sinh động, thực tiễn và hiệu quả hơn. Những thủ thuật này không chỉ giúp sinh viên hiểu văn bản sâu hơn mà còn hình thành thói quen đọc chủ động, tăng khả năng tự học và hứng thú với môn học.

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Buzan, T. (2010). *The Mind Map Book: Unlock your creativity, boost your memory, change your life*. BBC Active.
- Grabe, W., & Stoller, F. L. (2011). *Teaching and Researching Reading (2nd ed.)*. Routledge.
- Harmer, J. (2007). *The Practice of English Language Teaching (4th ed.)*. Pearson Education Limited.
- Miller, M. (2020). *Technology-Enhanced Language Learning: Digital Tools and Practices*. Cambridge University Press.
- Nation, I. S. P. (2001). *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge University Press.
- Nunan, D. (2003). *Practical English Language Teaching*. McGraw-Hill.
- Nguyễn, T. M., & Phạm, H. T. (2021). Giải pháp phát triển kỹ năng đọc hiểu tiếng Anh cho sinh viên khối kỹ thuật. *Tạp chí Khoa học Giáo dục*, 19(3), 45–52.
- Trần, V. K. (2022). Vai trò của tiếng Anh trong đào tạo và nghiên cứu ở bậc đại học Việt Nam. *Tạp chí Giáo dục và Xã hội*, 23(5), 102–108.